

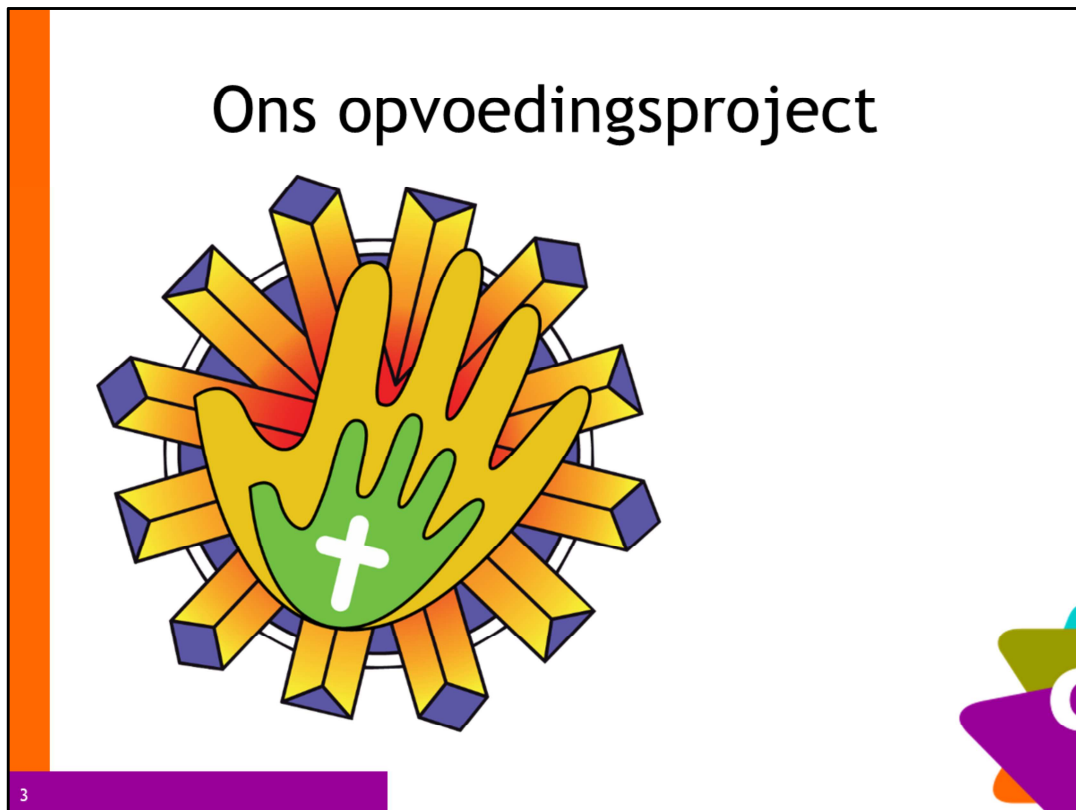
Beste ouders,

Via deze voorstelling proberen we een beeld te schetsen van het nieuwe leerplan dat in voege gaat vanaf 1 september 2020.

Doelen

- Globaal inzicht verwerven in de krachtlijnen en de achtergronden van het nieuwe leerplan.
- Een eerste zicht krijgen op de opbouw van het leerplan.
- Inzien dat ZILL een antwoord geeft op tal van actuele uitdagingen binnen het basisonderwijs.

Vanuit ons opvoedingsproject vinden we het belangrijk om jullie te betrekken bij deze structuurwijziging van het leerplan:

Schoolbetrokkenheid

Schoolbetrokkenheid kan worden onderverdeeld in drie types: ouderparticipatie (lidmaatschap van de schoolraad, participatieraad, of oudercomité), pedagogische betrokkenheid (in de klas komen vertellen, meehelpen bij een klasuitstap of bij het schoolfeest) en het bijwonen van allerlei activiteiten.

Partnerschap

Verbondenheid is een sleutelwoord in het nieuwe leerplan. Een kind leert niet alleen. Het pikt dingen op van zijn leraar, maar ook van vriendjes, ouders, de leider van de jeugdbeweging, de voetbaltrainer... Aangestuurd door de exploratiedrang die eigen is aan het 'kind zijn', leren ze in deze situaties al doende en van anderen. Elke ervaring is een potentiële leerkans. Als ouders en leraren elkaar zien als partners, vormen ze een zorgzame gemeenschap rond het kind. Hierdoor voelen kinderen zich veilig en meer gedragen, wat hun ontwikkelkansen verhoogt.

Tot eind jaren '80...

4

Tot eind jaren '80 waren de leerplannen per vak een bundeltje A5-jes groot, verzameld in kleine mapjes. Het hele leerplan paste in een boekentas.

Tot vorig schooljaar...

5

Sindsdien is er veel veranderd... Jaar na jaar werden de leerplannen door commissies –die elk op hun beurt hun best deden om een zo goed mogelijk en degelijk onderbouwd leerplan te maken- herwerkt. Dat resulteerde in een toename van de leesstof die er voor zorgde dat de motivatie om de leerplannen te lezen erg klein werd. Het was geen vlot werkinstrument meer. Die taak namen uitgeverijen meer en meer over door methodes uit te geven.

Dit is wat u tot vorig schooljaar op tafel zou zien liggen bij de vraag: toon me je leerplan (zie foto)

Wie vorig jaar op pad ging met alle leerplannen basisonderwijs kreeg ze niet meer in een boekentas kwijt.

Daar komt met het leerplan ZILL eindelijk verandering in. We willen terug naar eenvoud en overzichtelijkheid. Het leerplan moet weer een werkinstrument worden en methodes worden daarbij niet meer strikt gevolgd → eigenaarschap van de school

De linkerkolom toont de hoeveelheid oude leerplannen.

Het nieuwe leerplan Zin in leren! Zin in leven! : Kleuterschool & lagere school hebben één nieuw leerplan **voor de volledige basisschool**

Vertrouwde leerinhouden zullen in het nieuwe leerplandecor herkend worden, samen met de ontdekking dat er toch ook **nieuwe klemtonen** gelegd worden.

Één leerplan voor de volledige basisschool **komt gelijkgerichtheid en een doorlopende leerlijn ten goede**, zorgt voor een verbindend referentiekader voor het gehele team die daardoor ook dezelfde visie/taal zullen hanteren.

Het doel is: een **gelijkgerichte visie, handzamer, efficiënter** (minder planlast),

transparanter → in een **overzichtelijke en duidelijke structuur**

We spreken over **sanering** door **reductie** en **vermijden van overlap**.

Er is ook oog voor **actualisering**: wat is relevant voor vandaag en morgen !

Krachtlijnen

ZIN IN LEVEN

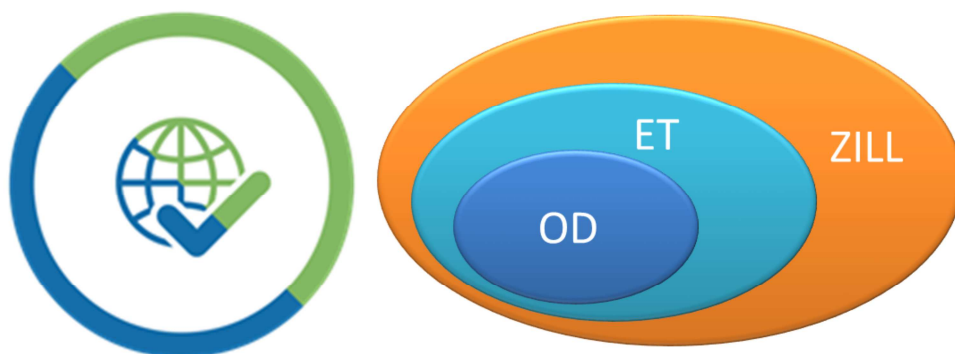
- Opdrachten katholieke basisschool vormt het fundament.
- De harmonische ontwikkeling van elke leerling staat centraal.
- De school is eigenaar.
- We streven naar kwaliteitsvol onderwijs.
- Zill legitimeert onderwijs in de basisschool.

7

- ♥ OKB: 5 opdrachten van de katholieke basisschool
- ♯ Harmonische ontwikkeling staat centraal: Ontwikkelingsgericht werken: doorlopende leerlijn van kleuter naar lagere school, afstemming basisonderwijs - buitengewoon onderwijs, op maat van elke leerling
- 🏠 Eigenaarschap: school, leerkracht, leerling, derden
- ⦿ Kwaliteitsvol onderwijs: brede zorg, effectiviteit
- 🌐 Legitiem onderwijs: congruent aan basisvorming, uitvoerbaar, conform ontwikkelingsdoelen en eindtermen

ZILL legitimeert onderwijs in de basisschool

8

Aansluitend bij het LEERPLAN is er een concordantielijst om na te gaan of je in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen en eindtermen bereikt. ZILL bevat de ontwikkelingsdoelen en eindtermen.

Het gaat dus over een **net-eigen leerplan** met deze slogan : zin in leren- zin in leven !

Wat roept deze slogan op ?

Goesting, leerhonger.

We willen kinderen terug goesting geven in leren en in leven. Ook wanneer dat leren en leven al eens stroef verloopt.

Zin in ... **ZINgeving – inspiratie** : zin verwijst ook naar zingeving, naar onze levensbeschouwelijke inspiratie.

MOTIVATIE: goesting

Wij vinden het belangrijk dat kinderen graag naar school komen.

INSPIRATIE: wat drijft ons aan? 'diepere betekenis van ZIN' (diepgang) – we zijn een katholieke dialogeschool

Wat is belangrijk in mijn leven? Welke richting wil ik uit? Wat is waardevol?

Er is een wisselwerking tussen motivatie en inspiratie

BETEKENISVOL: We staan in de maatschappij, we zijn een onderdeel van die wereld dus de link moet dan ook duidelijk zijn:

Waartoe leren we om te kunnen actief deelnemen aan die maatschappij.

De **competenties voor de 21ste eeuw** zijn anders dan die in de 21ste eeuw. Denk maar aan de vele mogelijkheden van multimedia.

Maar ook: Leerinhouden bekijken beter wanneer zij aangeleerd zijn binnen een context, associaties. Losse zaken uit het hoofd leren = moeilijk (84% van wat we ooit geleerd hebben, zijn we vergeten!), maar wanneer zij gekoppeld zijn, werkt het wel.

**(VB: Wat heb je gegeten op maandag 13 januari 's avonds? En wat op oudejaar? →
meer geclusterd werken, koppelen aan andere vaardigheden, projectmatig werken)**

HET GAAT OVER 2 ONDERVERDELINGEN

Doelen over **de persoonsgebonden ontwikkeling**.

Dit zijn doelen die gaan over het kind zelf.

En Doelen over **de cultuurgebonden ontwikkeling**.

Diezelfde leerling leeft in een wereld ... een schepping ... een samenleving, in een cultuur van wetenschap, taal, wiskunde, kunst en cultuur en godsdienst.

Het start allemaal met de leerling en hij zit in een context ... die gaan we verbreden.

Het gaat in beide ontwikkelvelden over kennis, attitude en vaardigheid en inzicht!

Nog meer ... deze die nodig zijn om te komen tot zin in leven en zin in leren

De persoonsgebonden ontwikkeling herken je in de binnencirkel : 4 persoonsgebonden ontwikkelvelden

De cultuurgebonden ontwikkeling herken je in de buitenschil : 6 cultuurgebonden ontwikkelvelden

Er zijn in totaal 10 ontwikkelvelden

Kern en buitenschil zijn in voortdurende interactie met elkaar. Alle ontwikkelvelden beïnvloeden elkaar en hebben elkaar nodig. **Meerdere velden kunnen gecombineerd worden.**

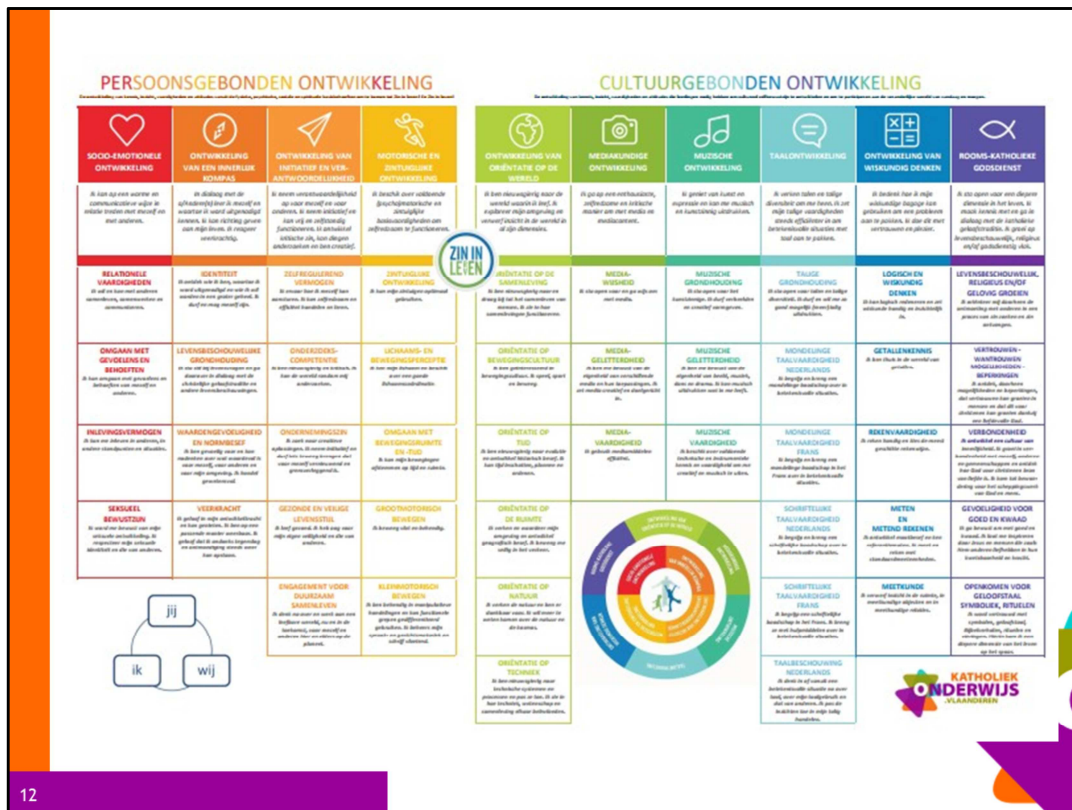
In het midden staan de kinderen = zij staan centraal, zij leren van elkaar, ze stralen dynamiek uit, ontwikkelen is een dynamisch gegeven.

De witruimte is het speelveld van de lkr .

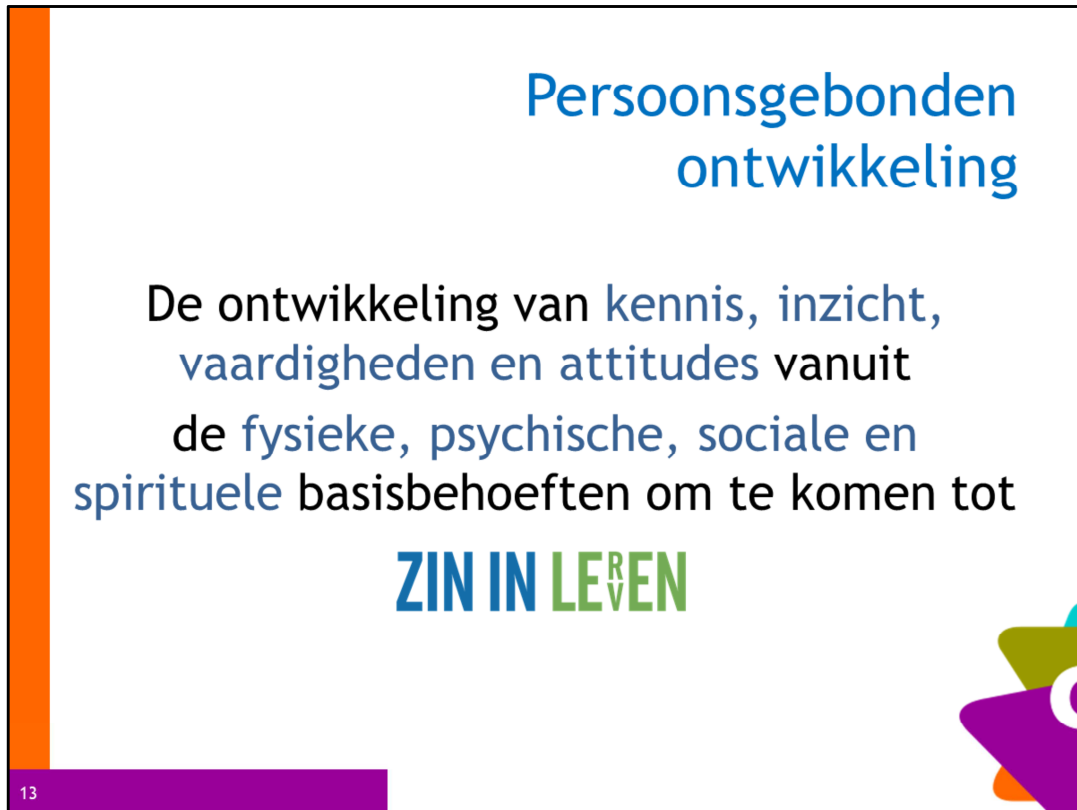
Hij/zij krijgt **eigenaarschap** om op basis van hun doelgroep te bepalen aan welke ontwikkelvelden ze wanneer gaan werken, samen met je leerlingen.

In elk arrangement zullen zij bewust werken aan persoonsgebonden én cultuurgebonden doelen.

Dit nieuwe kader gaat **in voege vanaf september 2020.**

Het ordeningskader toont de volledige structuur van het leerplan:
 10 ontwikkelvelden
 46 ontwikkelthema's
 208 doelen

Persoonsgebonden
ontwikkeling

De ontwikkeling van kennis, inzicht,
vaardigheden en attitudes vanuit
de fysieke, psychische, sociale en
spirituele basisbehoeften om te komen tot

ZIN IN LEVEN

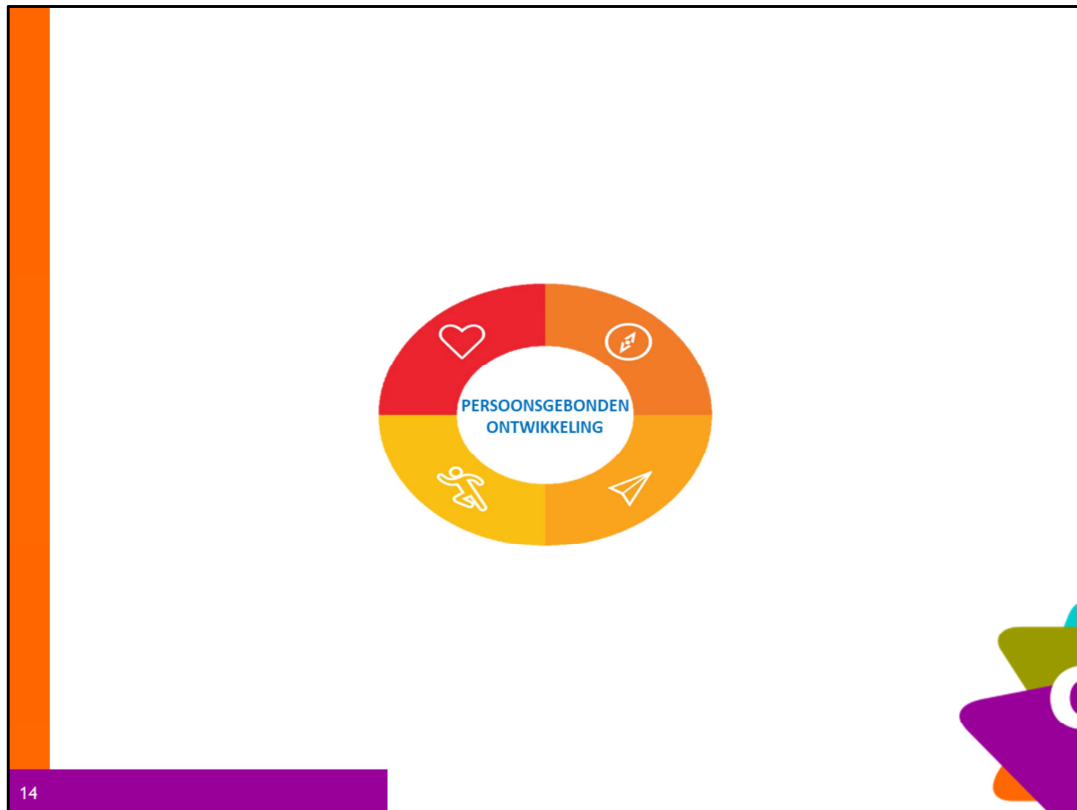
13

VB kennis van het rouwproces bij kinderen

VB kennis van de motorische ontwikkeling van een kind. (bodymap)

VB kennis van de seksuele ontwikkeling bij kinderen

VB kennis van waarden en normbesef bij kinderen

Binnen de persoonsgebonden ontwikkeling zij er vier ontwikkelvelden

Dit zijn de pictogrammen van elk ontwikkelveld.

Definitie :

De persoonsgebonden ontwikkeling: De ontwikkeling van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes vanuit de fysieke, psychische, sociale en spirituele basisbehoeften om te komen tot Zin in Leren ! Zin in leven !

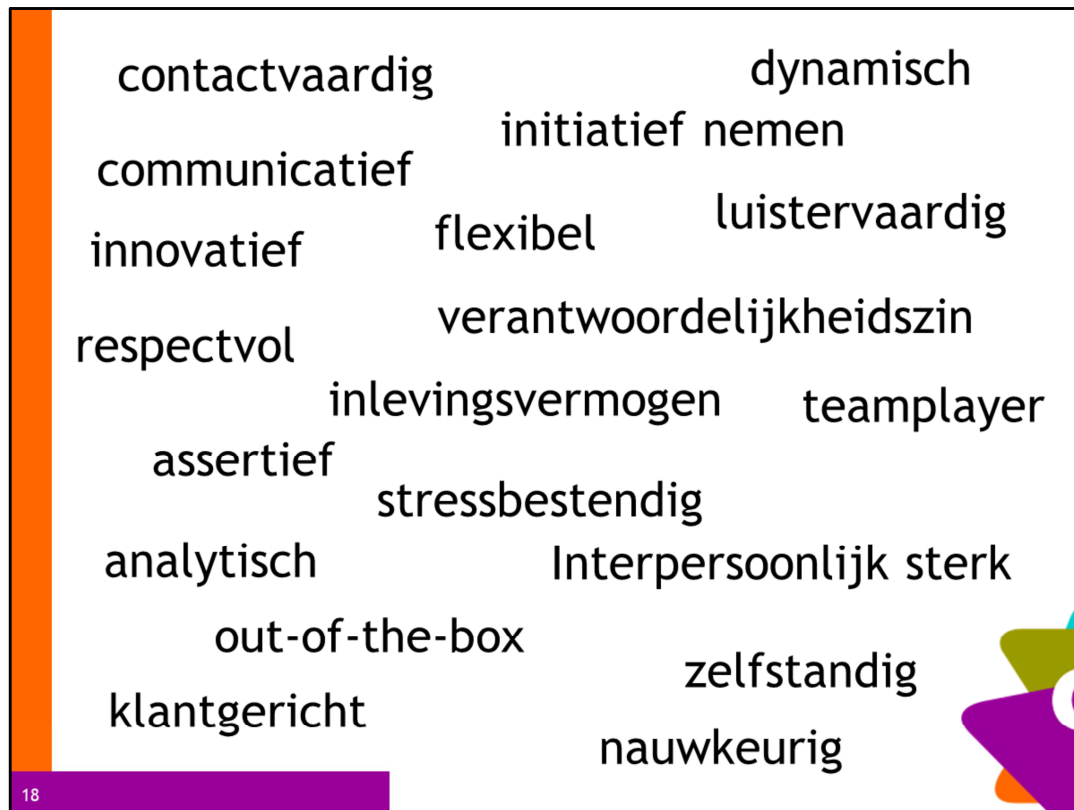
Het gaat over :

De socio –emotionele ontwikkeling
De ontwikkeling van het innerlijk kompas
Ontwikkeling van initiatief en verantwoordelijkheid
Motorische en zintuiglijke ontwikkeling

Elk ontwikkelveld wordt verduidelijkt door een IK-ZIN = staat voor de voorspelde leeruitkomst op het einde van de basisschool. Dit zijn nog geen leerplandoelen maar de richting waar we met de kinderen naartoe gaan.

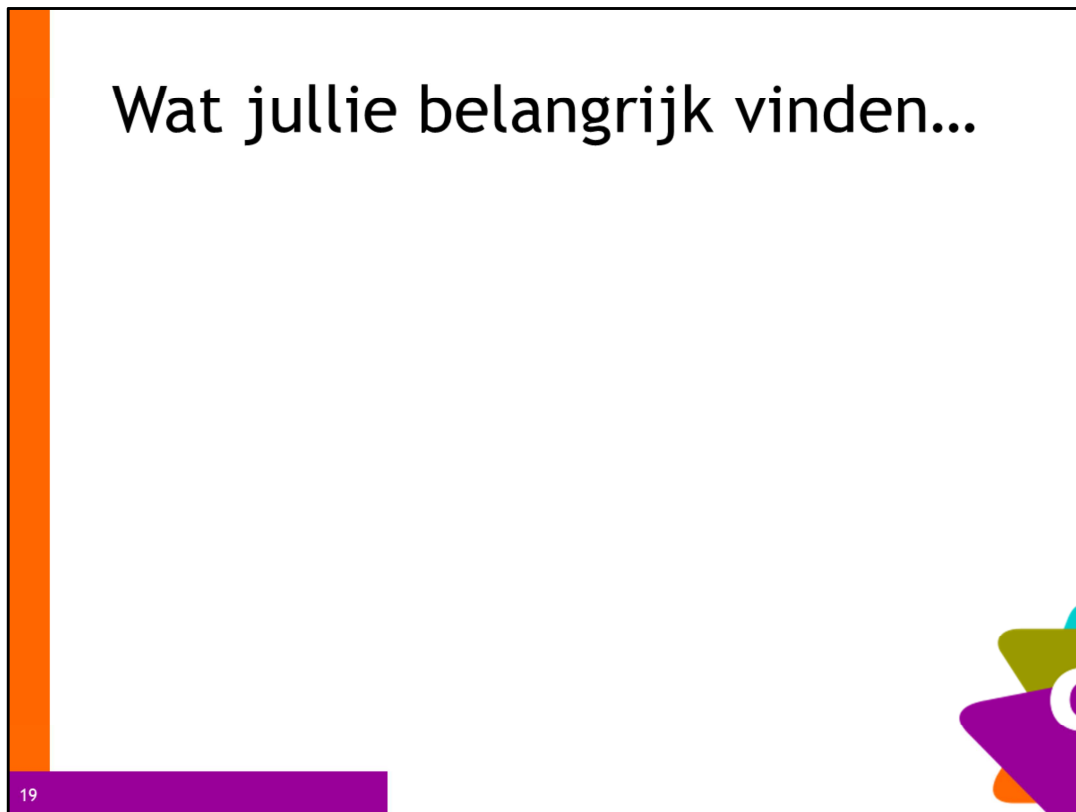

Lees een jobadvertentie. Je merkt dat persoonsgebonden vaardigheden zeer belangrijk zijn.

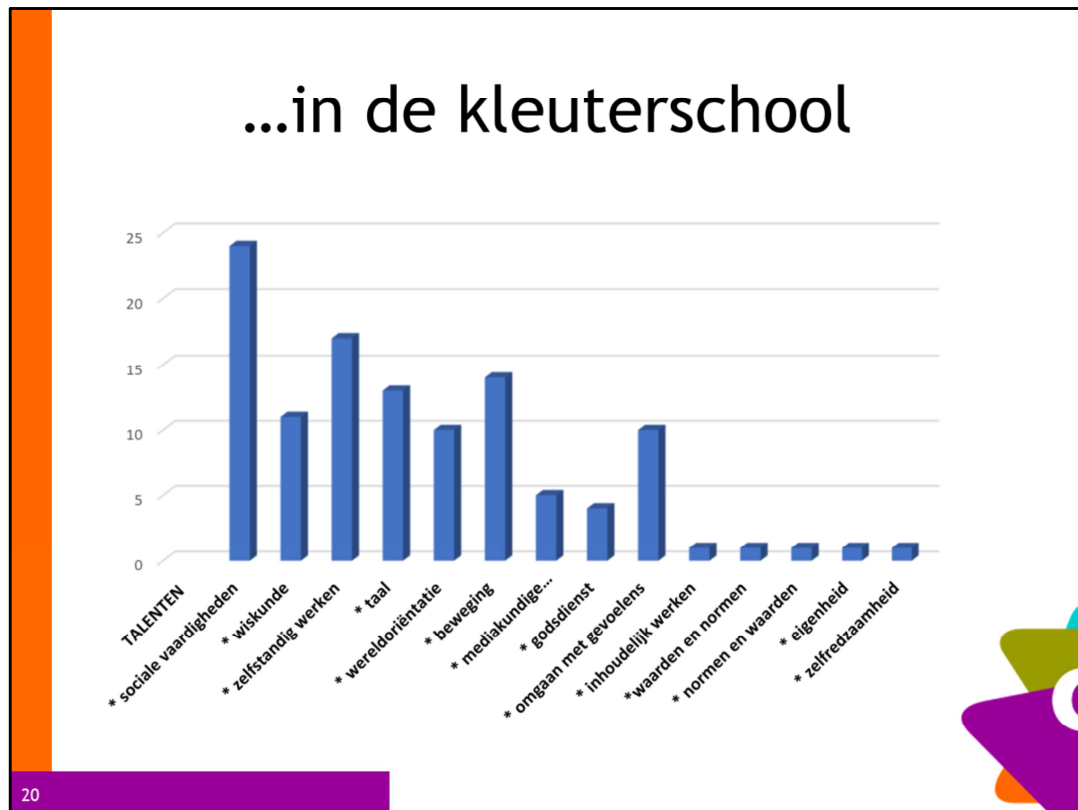

Een greep uit jobadvertenties...

Ook de resultaten van de ouderbevraging begin schooljaar 2019-2020 tonen dit aan...

Sociale vaardigheden

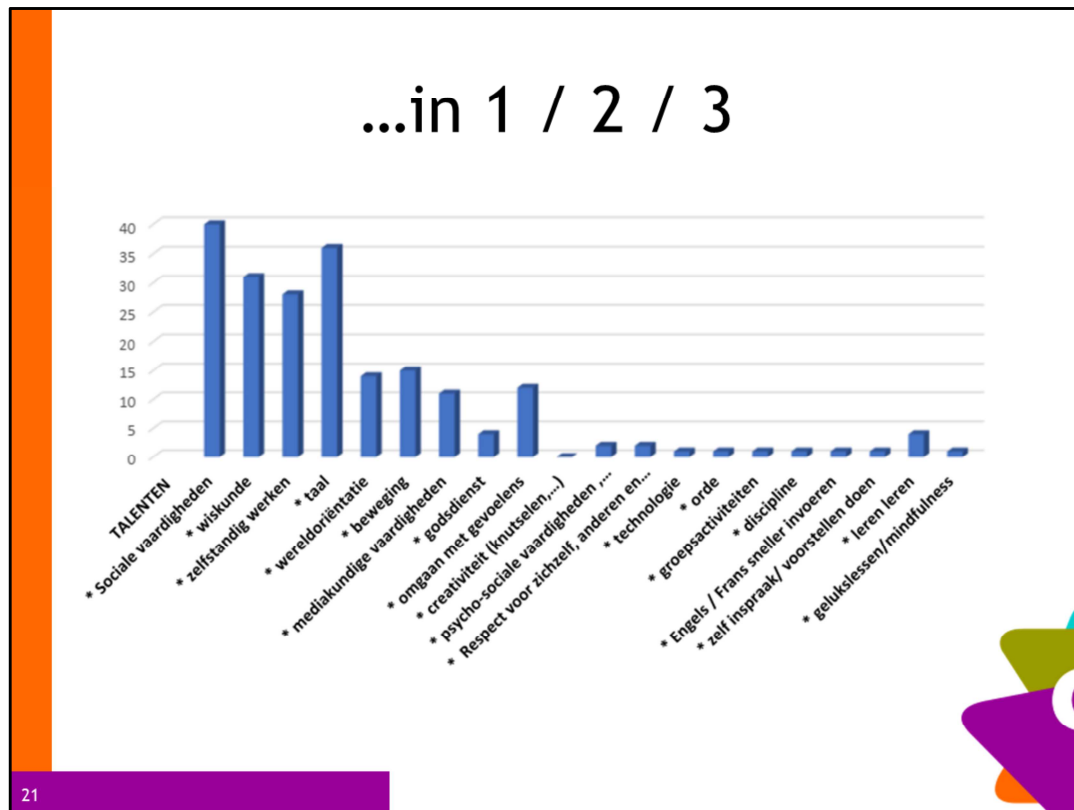
Zelfstandig werken

Beweging

wiskunde

Omgaan met gevoelens

→ 4 persoonsgebonden en 1 cultuurgebonden

Sociale vaardigheden

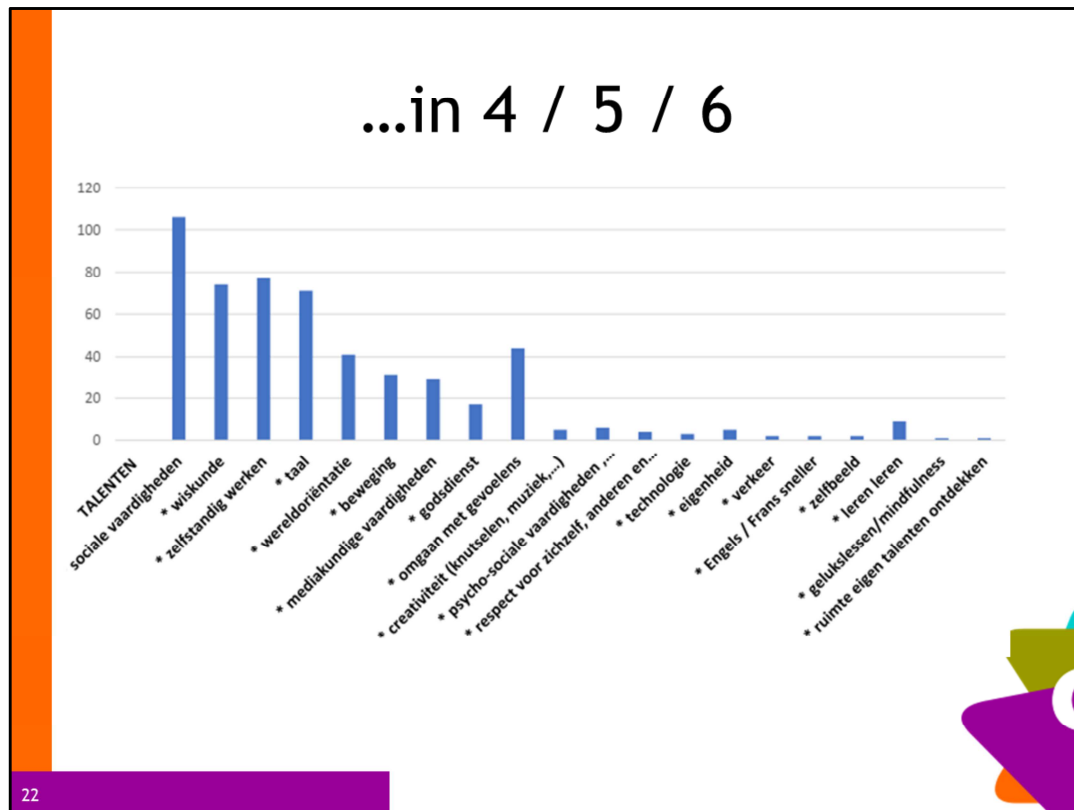
Taal

Wiskunde

Zelfstandig werken

Beweging

→ 3 persoonsgebonden en 2 cultuurgebonden

Sociale vaardigheden

Zelfstandig werken

Wiskunde

Taal

Omgaan met gevoelens

Wereldoriëntatie

→ 3 persoonsgebonden en 2 cultuurgebonden

Cultuurgebonden ontwikkeling

De ontwikkeling van kennis, inzicht,
vaardigheden en attitudes die leerlingen
nodig hebben om cultureel zelfbewustzijn te
ontwikkelen en om te participeren aan de
veranderlijke wereld van vandaag en
morgen.

Binnen de cultuurgebonden ontwikkeling zijn er zes ontwikkelvelden. We spreken niet meer over vakken.

Dit zijn de pictogrammen van elk ontwikkelveld.

Cultuurgebonden ontwikkeling

ONTWIKKELING VAN ORIËNTATIE OP DE WERELD
Ik ben nieuwsgierig naar de wereld waarin ik leef. Ik exploreer mijn omgeving en verwerf inzicht in de wereld in al zijn dimensies.

MEDIAKUNDIGE ONTWIKKELING
Ik ga op een enthousiaste, zelfredzame en kritische manier om met media en mediacontent.

MUZISCHE ONTWIKKELING
Ik geniet van kunst en expressie en kan me creatief en kunstzinnig uitdrukken.

26

Binnen de cultuurgebonden ontwikkeling onderscheiden we
Ontwikkeling van de oriëntatie op de wereld
Mediakundige ontwikkeling
Muzische ontwikkeling
Taalontwikkeling (nederlands en Frans)
Ontwikkeling van het wiskundig denken
De Rooms-Katholieke godsdienst

Ook hier staat telkens een ik-zin bij.

Ieder ontwikkelveld heeft ook een pictogram en een kleur gekregen.

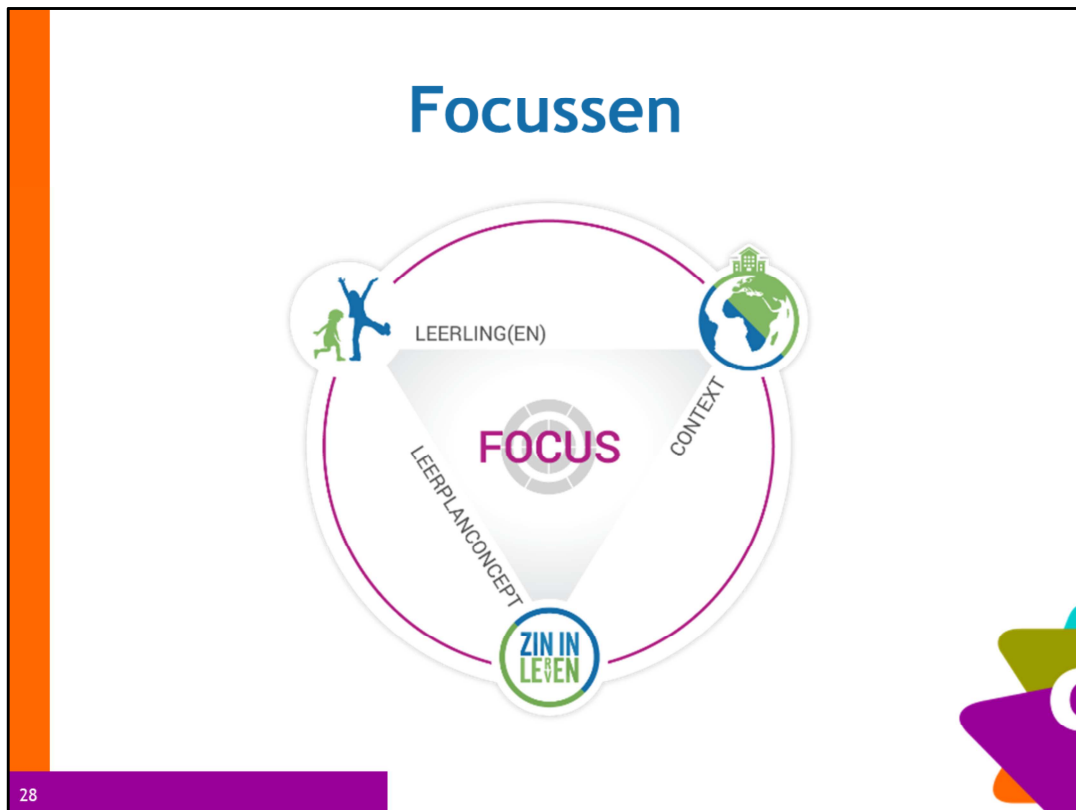
TAALONTWIKKELING
Ik exploreer talen en talige diversiteit om me heen. Ik zet mijn talige vaardigheden steeds efficiënter in om betekenisvolle situaties met taal aan te pakken.

ONTWIKKELING VAN WISKUNDIG DENKEN
Ik bedenk hoe ik mijn wiskundige bagage kan gebruiken om een probleem aan te pakken. Ik doe dit met vertrouwen en plezier.

ROOMS – KATHOLIEKE GODSDIENST
Ik sta open voor een diepere dimensie in het leven. Ik maak kennis met en ga in dialoog met de katholieke geloofstraditie. Ik groei op levensbeschouwelijk, spiritueel en/of godsdienstig vlak.

27

**Er zit geen hiërarchie in de velden.
Vandaar liever een cirkel, het is géén matrix!**

Hoe kunnen we het ordeningskader laten werken?

Focussen zal hier belangrijk worden.

Het heeft te maken met drie vragen

- Wie is mijn leerling?
- Wat biedt de context? De actualiteit ? Mijn groep ?
- En wat zegt het leerplan?

Hier ga je beslissen over het arrangement ... (nieuw woord i.p.v. les)

Leerplan staat onderaan. We beginnen met leerling of context → eerst aansluiting vinden met kind vooraleer over te gaan tot leren

De kunst van het focussen

Wat heeft deze leerling(groep) op dit moment **nodig**?

Wat houdt de kinderen in mijn klas bezig?

Wat is de **zone van de naaste ontwikkeling**?

Heel concreet vormt de focus het antwoord op: “Wat heeft deze leerling, op dit ogenblik nodig voor zijn/haar ontwikkeling

De kunst van het focussen

Wat is de **context** van de school?

Wat bied ik aan binnen deze tijd van het jaar?

Welke **context** wil ik nu creëren ?

(rust, sportieve school, groene school, ...)?

De kunst van het focussen

Welke ontwikkelvelden
kies ik?

Welke
ontwikkelthema's leg ik
in de focus?

Wat neem ik mee ter
observatie en ter
evaluatie?

Nadat de focus bepaald is (doelen volgens context en leerlingen), denkt de leerkracht na over de wijze waarop het arrangement opgebouwd wordt:
Van sterk geleid tot vrij onderzoekend, steeds in interactie met de medeleerlingen.

Hoe kijken we naar kinderen ?

Doelen per leeftijdsperiode- niet per leerjaar

B17 De vermenigvuldigingstafels tot en met 10 paraat kennen

B18 Bij vermenigvuldigingen naar analogie met de vermenigvuldigingstafels (bijv.: 2×30 ; 20×30 ; $6 \times 5\ 000$; $9 \times 4\ 000$) en buiten de vermenigvuldigingstafels (bijv.: 4×25 ; 9×15 ; 4×125 ; $2 \times 2\ 500$; $11 \times 8\ 000$) flexibel een doelmatische oplossingsmethode kiezen op basis van inzicht in de structuur van de getallen en in de eigenschappen van de vermenigvuldiging; die vermenigvuldigingen correct uitvoeren, verwoorden en noteren

B19 Vermenigvuldigen met:
a) 10; 100
b) 5; 50
c) 1 000; 10 000

► **Delen**

B20 Weten dat de begrippen en termen 'halveren' en 'de helft nemen van' hetzelfde betekenen als delen door 2 en ze correct gebruiken

B21 De delingstafels die horen bij de vermenigvuldigingstafels tot en met 10 paraat kennen

Delen

Natuurlijke getallen

De deeltafels tot 10 inzichtelijk verwerven in betekenisvolle situaties

De deeltafels tot 10 paraat kennen

Onderzoeken van de begrippen halveren en de helft nemen in betekenisvolle situaties en weten dat dit hetzelfde betekent als delen door 2

Parate kennis onderhouden

Eenvoudige delingen uitvoeren naar analogie met de tafels en buiten de tafels door flexibel een functionele oplossingsweg te kiezen op basis van inzicht in de eigenschappen van bewerkingen en in de structuur van getallen zoals:

- splitsen en verdelen van het deeltafel
- de deler schrijven als een product
- delen door 10, 100, 1000, 10 000, 5, 50

De oplossing daarbij wiskundig correct noteren

Quotient en rest bepalen bij eenvoudige niet-opgaande delingen

In het oude leerplan werd de leerstof sterker ingedeeld per leerjaar. Nu krijgen leerlingen meer tijd om de leerstof te beheersen.

WAAROM
Volgen van natuurlijke groei van een kind, ook
binnen de schoolmuren

Meer tijd nodig
om te groeien

Een “hapje” meer

Totale ontwikkeling
van elk kind centraal

34

Leeftijdsgroepen zullen hun focus nog leggen op bepaalde leerstof, maar...
indien het kind er al klaar voor is → vroeger aanbieden.
Indien het kind nog niet klaar is → nog tijd geven volgende jaar...
→ Organisatorisch meer werken in groepen binnen, maar ook buiten de klas.

gevolgen

- Benamingen
- Zill-arrangement = persoons- én cultuurgebonden doelen
- Arrangement kan van een half uur tot zelfs twee weken.
- Meerdere 'velden' per les >< 1 vak per les

35

Velden, thema's, ontwikkelstappen en onderwijsarrangementen worden nieuwe begrippen.

Niet alle arrangementen zijn thematisch/projectmatig mogelijk. Ook nog cursorische opbouw van lessen.

Tijdsbesteding: minder strakke lessenroosters om te kunnen inspelen op de noden van de kinderen. Let wel: we houden digitaal bij of we aan alle doelen gewerkt hebben (automatisch via agenda)

gevolgen

- Meer studiedagen
- Evalueren & rapporteren herbekijken
- Werkvormen en groeperingsvormen

De ZILL-website

Zill.katholiekonderwijs.vlaanderen.be

De ontwikkelvelden van het basisonderwijs

37

Voor meer info kan je gerust grasduinen op de leerplansite:
zill.katholiekonderwijs.vlaanderen